

Paulo Ĝena Toretore Giniguinena Timoteo Ĝena

1 Timoteo vaĝa-foforina guruĝari

Paulo na mai fefa maiĝa tu dia ekalesia doğorona ta ĝena etoreato, mai tu tarima sebona arana Timoteo moĝo ĝena etoreato. Timoteo tu betaĝu Paulo ĝena evanelia ĝauveina nuĝanai emaĝuri-ĝenoĝoito (Apostolo 14; 1 Timoteo 1:2).

Paulo na mai fefa Timoteo ĝena tu laĝani 61 ma 65 fakari ai ta etoreato, mo tu Iesu emaseto murinai.

Mai fefa nuĝanai siri baregori tu karoa 3:15; 4:12; 6:11-12.

Paulo na mai fefa etoreato tu, 1) Timoteo evaĝa-guruĝa toteĝauato, vevaĝa-riba tarimari ĝofaĝofari na beĝe ĝofaiani garina; 2) ekalesia doğorona ĝorikauri tarimari ema diakono tu aīgesina tarimari bene ĝabiri; 3) vevaĝa-riba moĝoniri bene vevaĝa-riba-iaĝi; 4) Timoteo elaunaĝiato, Vari Namona eribaiato moĝa ĝobina bene torea ema bene ĝobata-iaĝia.

Gena toretore tu maiĝesina eboioĝaiato:

1. Vevaĝa-riba guruĝari moĝoniri bene ĝabi-gitariri - karoa 1
  2. Ĝauĝau e toma-rakariĝo guruĝari - karoa 2
  3. Veĝitaĝau tarimari baregori ema diakono tu kamasisi beĝene ruĝa - karoa 3
  4. Vevaĝa-riba tarimari ĝofaĝofari - karoa 4
  5. Vetuĝunaĝi-iaĝovini tarimana e ekalesia doğorona aīgesi beĝene tanu - karoa 5-6
-

1 ¹Au Paulo, Keriso Iesu ĝena apostolo tarimagu, ĝeguna mai fefa eiagosini. Mai apostolo ĝauveina aveiani tu ĝita ĝera vaĝa-maĝuri Barauna ema Keriso Iesu ĝeri guruĝa lorinai. Ĝita tu Keriso Iesu ĝenai moĝo tavetuĝamaĝikauni.

²Timoteo, ĝoi atore-vinimuni, natugu korikori veĝabadama nuĝanai. Barau ĝita Tamara ema Keriso Iesu ĝita ĝera Vereĝauka ĝerina varevarebara, vevetuĝaĝwa, e maino ĝemu ai bene tanu.

Vevaĝa-riba ĝofaĝofa tarimari loriri bono toreri

³Makedonia ĝana naiago atato nai, ĝoi avaĝa-guruĝamuto, akirato, Efeso ai bono tanu. Korana tarima tari monai tu guruĝa ĝofaĝofari

ğevevağ-a-riba iağirini. Ğoi na moğeri tarima bonoa kirari, beğene doko. ⁴Bono kirari, sinasina e tuburi ğatari arari tu asi beğene vetauri, korana moğeri na tu veğareveğare moğō beğe vağ-a-ğorarini. Ema moğeri maki ğia ğeri veğabidadama asi beğe vağ-a-kavarini, ema Barau na ğita ğerai kara neveia etoni dagarana asi beğe ribaiani. ⁵Au ğegu mai guruğ-a tauna korikori tu ğegu ura veuravini bene fofori. Mo veuravini tu nuğ-a namo vedaureana, tuğamağ-i iobukaiobukana, ema veğabidadama moğonina ğerina eiağomani. ⁶Tarima tari tu moğeri na ğeraka-veğitato, benamo guruğ-a babori, asi tauri guruğari ğekirağırini. ⁷Ğia ğeurani tu Barau ğena taravatu vevağ-a-riba-iağiri tarimari ai beğene iağ-o, senağina ğia tauğeri ğeri guruğ-a tu asi ğetuğamağ-i-fakarini, ğeguruğ-a-iağirini dagarari tauri korikori maki vekuretoğ-a rakava, asi ribari.

⁸Ğita ribara, taravatu tu namo bema tarima na beğauvei-iağ-i ginikauani nai. ⁹Maiğ-a maki ma ribara: Taravatu ğeveirito tu dia vei-iobukaiobuka tarimari ğeri, senağ-i taravatu asi ğekorana-iağirini tarimari ğeri, ema kira-sirivağ-i tarimari ğeri, Barau garina asi ğegarini e vei-rakava tarimari ğeri, asi veağ-a tarimari ema Barau asi ğegubakauani tarimari, sinari e tamari ğevağırini ema vağıvağ-i tarimari. ¹⁰Mataborağ-a e veğuravanağ-i tarimari, tau o vavine karori ğesi ğekimani tarimari, tarimarima ğelemarini benamo ma ğevoivoi-iağirini tarimari, ğofağofa tarimari Kota nuğanai ğofağofa guruğari ğekirağını. Ema veığ-a rakavari ğutuma ğeveini vevağ-a-riba guruğari moğoniri ğesi asi ilaila. Taravatu tu moğeri tarimarima ğeri ğeveirito. ¹¹Mo vevağ-a-riba guruğari moğoniri tu Vari Namona nuğanai, Barau na au eviniguto bana kirağ-i-foforiri ğana. Mo Vari Namona tu mareva namo Barauna ğena mama e seğuka varina.

Paulo na Keriso etanikiu-viniato

¹²Ğera Vereğauka Keriso Iesu na kokore eviniguto, ema etuğamağiguto ma ğegu vetuğamağikau ğena vetuğunağ-i baiağ-o-vinini. Moğesina naima etoreguto, ğena vetuğunağ-i bana iağ-o-vinia ğana. Moğ-a lorinai atanikiu-viniani. ¹³Moğoni, guinenai au na Keriso tu aguruğ-a-rakava viniato-ğoi, alai-veğitaiato-ğoi ema avei-veğareveğare rakavaiato-ğoi. Senağ-i Barau na evetuğ-a-ğwaguto, korana mo negai kara aveiato-ğoi tu au asi ribagu, ema Keriso asi avağ-a-moğoniato-ğoi. ¹⁴Ğera Vereğauka ğena varevare-bara barego lelevağ-i au iatagu ai ebubu-kauato, veğabidadama e veuravini ğesi. Mo veğabidadama e veuravini tu Keriso Iesu ğesi bita sebonani vau bita ğabirini dagarari.

¹⁵Mai guruğ-a tu moğoni, ema tarimarima mabarari na beğene ğabi-rağea e beğene vağ-a-moğonia tu namo: Keriso Iesu tanobara ğana eiağomato tu vei-rakava tarimari vağ-a-mağuriri ğana. Vei-rakava tarimari mabarari fakari ai rakava kwaikwai tarimana tu au. ¹⁶Senağ-i

Barau ġena vevetuġaġwa au, rakava kwaikwai tarimagu, ġegu ai etoreato, korana Keriso Iesu ġena vevaġa-gwaġiġi bene vaġa-foforia ġana. Vevaġa-ġita namonai bene vaġa-iaġogu, tarimarima na beġene vaġa-moġonia vau, ġia ġenai beġene veġabidadama, maġuri vanaqivanaġi beġene ġabia ġana. ¹⁷Barau tu tanu-vanaqivanaġi Verena, ġia mase asi ribana, asi ġitaġitana, ġia ġereġana kwariġutu moġo Barau. Ĝia moġo bitana gubakaua, bitana vaġa-raġea toma bene iaġo mo vanaqivanaġi. Amen.

Timoteo na vetari namona bene vetari-iaġia

¹⁸Timoteo, natugu o, au mai vaġa-naġi ġoi avinimuni, peroveta tarimari na ġeperoveta-iaġimuto ilailanai, moġeri bono tuġamaġi-taġori. Mo peroveta gurugari bono korana-iaġiri, be Barau ġena vetari nuġanai vevaġi namona bono veia. ¹⁹Ĝemu veġabidadama bono ġabi-gigitaria, ema nuġamu iauna namo bene tanu. Tarima tari na nuġari garori asi ġeġeġaġi-vinirito, benamo ġeri veġabidadama tu noġa bouti fore ai ġeġaġa-daġi-kauani, benamo eġwa-kirakiraiani kavana. ²⁰Moġesi ġeveito tarimari ta tu Himenao ma ta tu Alesanda. Ĝia tauri ruarua tu Satani ġimana nuġanai atorerito. Korana ġia beġene riba, be Barau asi ma beġene vei-veġare veġarea ġana.

Rubu toma-rakariġo dabarana korikori

2 ¹Au ġegu sisiba giniguinen tu maiġa: Tarimarima mabarari urari ai Barau boġono noġi-vinia, boġono ġauġau, tarimarima urari ai Barau e tarima vekaravari ai boġono ruġa, Barau boġono noġia ema boġono tanikiu-vinia. ²Kini e gavamani mabarari ġeri maki boġono ġuriġuri, be bitana tanu-ginikau ma mainora ġesi, ema Barau bitana korana-iaġia ma moġonira ġesi. ³Moġesi tu namo, ema Barau ġera vevaġa-maġuri tarimana bita vaġa-verereani. ⁴Barau eurani tarimarima mabarari beġene maġuri ema guruġa moġonina beġene riba. ⁵Korana Barau tu sebona kwariġutu moġo; ema Barau e tarimarima vefakari ai eruġani tarimana maki sebona moġo, Keriso Iesu. ⁶Ĝia tauġena ġena maġuri evinito, tarimarima mabarari bene voi-ġenogoġiri ġana. Barau ġena vevaġa-moġoni na tu mo ġaro eġabi-virīgiato, monai vau ema foforito. ⁷Moġesina nai au etoreguto, apostolo e ġobata tarimagu. Mai tu moġoni, asi aġofamini. Au etoreguto tu, irau bese tarimari ġeri ai veġabidadama korikorina bana vevaġa-riba-iaġiri.

⁸ Au aurani gabu mabarari ai tau tu ġimari veaġari beġene ġabi-vaisiri ġauġau nuġanai. Senaġi ġauġau ai ġimari veaġari beġe ġabi-vaisirini nai tu, nuġari tu asi baruri ema asi daradarari ġesi.

⁹ Au aurani vavine maki beġene vedabuġa-ginikau, ma vegubakauri ġesi dabuġa beġene riġo. Ĝuiri asi beġene fego-irauirauri, ema golo

o aägeva ma marevari iraurau na asi beğene vera, ema voiri baregori dabuğari na maki asi beğene vedabuğa. ¹⁰Senağı veiğä namori ema roroğotori mabarari veravera noğā beğene veiri. Korana Barau ġegubakauani vavineri ġeri veiğä korikori tu moğesina. ¹¹Vavine na Barau ġena guruğā beğene seğägi-viniri ma nuğā ġave-mukori ġesi, asi beğene guru-rağe. ¹²Au asi aurani vavine vevağā-riba ġauveina beğene vei, ema veğorikau mağurinai ġia na tau asi beğene guine-iağiri, ema asi beğene guru-rağe. ¹³Korana Barau na Adamu evei-guineato, murinai vauro Eva ma eveiato. ¹⁴Ema Satani na tu dia Adamu eğofaiato, senağı Eva eğofaiato, benamo evei-rakavato. ¹⁵Senağına vavine tu mero beğene ġabi. Korana monana vavine vevağā-mağuri beğe ġabiani. Mo tu bema ġeri veğabidadama e veuravini beğe ġabi-taririni ema beğe veağani e beğe tanu-ginikauni.

Veğorikau tarimari rubu nuğanai

3 ¹Mai guruğā tu moğoni: Bema tarima ta eura-rakavani, ekalesia ġorikauna dagina bene ġabia etoni, ġia tu ġauvei namo vedaureana eura-viniani. ²Ekalesia ġorikauna tarimana tu maiğesi bene tanu: Ĝia tu vei-iobukaiobuka tarimana, rakava ta ġenai asi boğitağōani. Ĝia tu ġarağona vavine sebona moğō, vevağā-gwaġiġi tarimana, ġena tuġamaġi e veiğä maki roroğoto. Tarima boruri eğabi-rağerini ġena numai ema vevağā-riba ġauveiri ma ribana tarimana. ³Asi niuniu rakava-rakava tarimana ema asi eniara-niarani tarimana, senağı manau ema maino tarimana; moni asi emata-ġaniġanini tarimana. ⁴Ĝena numa tarimari eğitağau-ginikaurini tarimana ema natuna keikeiri na garona ġeseğägi-viniani ma vegubakauri ġesi tarimana. ⁵Korana bema tarima ta na ġena numa tarimari korikori asi beğitağau-ginikaurini nai tu, kamara dabarai Barau ġena ekalesia doğorona beğita-ġauani? ⁶Ekalesia variġuna na veğorikau dagina asi bene ġabia, korana beveiavini ġesi. Korana bevekokorokuni nai, Barau na vevağā-maoro bevei-viniani Diabolo evei-viniato kavana. ⁷Ĝia tu asi ekalesia na maki ġegubakauani tarimana, ma tari na guruğā rakavari asi beğe kiraġini ġenai, ma Diabolo ġena rigirigi ai maki asi bea toğani.

Diakono tarimari

⁸Diakono maki moğesi, tarimarima na ġeri veiğä namori lorinai ġegubakaurini tarimari, ema dia dagara ta kiraġi-iaġinai tu tarima ta ġenai tu guruğā ta ġea kiraġiani, ma ta ġenai tu guruğā boruna ta ma ġea kiraġiani tarimari. Wain asi ġeniu-ġutumaiani, ema moni e farefare asi ġemata-ġaniġani-iağirini, ema veiğä ġofaġofari ġerina moni o farefare asi ġeġabini tarimari. ⁹Ĝia na guruğā moğoniri korikori vekuretoğari Barau na ġita taveğabidadamani tarimara ġerai ema vaġa-foforirito,

mōgeri ġegabi-gitaririni nūgari ma iobukaiobukari ġesi. ¹⁰ Ġia tu bōgono tovonaġi-guineri. Bema ġeri ai vetoukau ta asi bōgo ġoitaġoani nai, diakono dagina beġene ġabi. ¹¹ Ġaraġori vavineri maki tarimarima na ġegubakaurini vavineri, asi ġeveroritoren, ma vevaġa-gwaġiġi ribari e ma ġeri vetuġamaġikau dagara mabarari ġeri ai. ¹² Diakono tu ġaraġona vavine sebona mōgo, natuna ema ġena numa tarimari ġitaġauri ma ribana. ¹³ Korana diakono ġauveina ġeveli-ginikauani tarimari tu tarimarima na beġe gubakaurini, ema ġia tauġeri maki nūgari ma kokoreri ġesi Keriso Iesu ġenai ġeri veġabidadama beġe vaġa-rūgarini.

Guruġa vekuretoġa mabarana

¹⁴ Oba, au ġegu tuġamaġi tu bana raga-iaġosi, be banasi ġitamu, senaġina mai guruġa tu atore-vinimuni. ¹⁵ Bema bakwaiboni nai, mai guruġa na bene vaġa-ribamu, tarimarima Barau ġena bese nūganai tu kamasi beġene tanu. Barau ġena bese tarimari tu maġuri Barauna ġena ekalesia, ema ġia tu guruġa moġonina duġuna baregona ema korana. ¹⁶ Moġoni, Barau korana-iaġina tu vekuretoġa ema dobu-masemase, Barau na evaġa-foforiato tu maiġa:

Ġia tu efoforito tarima tauġaninai,
Iauka Veāga na iobukaiobukana ekiraġiato,
aneru na ġeġitaiato.
Tanobara mabarari fakari ai ġegobata-iaġiani,
tanobarai tarimarima na ġevaġa-moġoniani,
ġena mareva baregonai Barau na eġabi-varaġeato.

Vevaġa-riba ġofaġofa tarimari

4 ¹Iauka Veāga na ekiraġi-foforiani, tarima tari ġoirara ġarori ai Keriso ġabidadama-vinina beġe raga-kwaneani, benamo ġofoġofa iaukar beġe seġaġi-vinirini, ema iauka rakavari ġeri vevaġa-riba beġe ġabi-raġerini. ² Mo vevaġa-riba tu guruġa ġofoġofa tarimari na beġe kiraġirini. Ġia ġeri tuġamaġi iobukaiobuka dabarana tu emaseto, noġa mōgo auri seġuka lelevaġi na ġegabu-maserito kavana. ³ Mo tarima na tarimarima ġekira-ġoirini asi beġene veġaraġo, ema ġaniġani tari beġe kiraġirini tu asi beġene ġani. A mo ġaniġani tu Barau na eveirito dagarari. Keriso ġevaġa-moġoniani e guruġa moġonina ġeribaiato tarimari na beġene ġaniri vaġa-namo ġauġauna murinai. ⁴ Korana tu dagara mabarari Barau na eveirito tu namo mōgo. Ma ġaniġani ta tu asi bitana ruġaia, bema Barau tatanikiu-viniani vau taġabi-raġerini nai. ⁵ Korana mo tu Barau ġena guruġa na ema ġuriġuri na ġevaġa-veaġarini Barau ġoiranai.

Keriso ġena vetuġunaġi tarimana namona

⁶ Bema ġoi na mōgeri guruġa tarikakara bovaġa-ribarini nai, ġoi tu Keriso Iesu ġena vetuġunaġi tarimamu namomu ta. Ema Iesu

ğabidadama-vinina guruğari moğoniri ema vevağ-a-riba guruğari namori okorana-iağirini, maniğeri tu iauka ğaniğaniri, ġoi ğegubu-iağimuni. ⁷Sinasina babori ğerina tu bono veğita ema bono raga-kwaneri. Barau korana-iağ-i-korikorinai bono kokore. ⁸Tauğanina vağ-a-kokorena veiğari ğeri namo tu misina moğo, senağ-i Barau korana-iağina ġena namo tu barego lelevağ-i dabara mabarari ai tu-na. Korana monana tu namo bita doğariani mai mağuri nuğanai ema ǵoira mağurinai. ⁹Mo tu guruğ-a moğonina, be bitana ǵabirağ-e-ginikaua. ¹⁰Moğ-a uranai tavekwarâğini ema tamidigu-midiguni, korana tu mağuri Barauna ġenai ğera tuğamağikau tatore-kauani. Ǵia tu tarimarima mabarari ğeri vevağ-a-mağuri Barauna, ma ǵia tu ǵevağ-a-moğoniani tarimari ğeri vevağ-a-mağuri Barauna korikorina.

¹¹Mai guruğ-a maiğeri bono velaunağ-i-iağiri e bono vevağ-a-riba-iağiri. ¹²Ta na ǵoi asi bene ǵita-fitoğamu, korana ǵoi tu marağ-a variğu moğo, senağ-i vevağ-a-ǵita-iağ-i tarimamu namomu ai bono iağ-o ǵemu guruğai, veiğai, veuravini ai, veğabidadamai, ema mağuri namo vedaureanai. ¹³Buka Veağ-a bono iavi-foforia tarimarima ğeri ai, bono ǵobata-iağia, bono vevağ-a-riba-iağia, bene iağ-o mo, au bana iağosi. ¹⁴Barau na evinimuto varevarena ǵauvei-iağinai asi bono moira. Mo varevare o seğuka tu peroveta guruğari ğerina oğabiato dagarana, ekalesia ǵorikauna tarimari ǵimari ǵoi debamu ai ǵetore-kaurito ǵaronai. ¹⁵Moğeri dagara bono ǵauvei-iağ-i ǵitakauri. Mai ǵauvei bono kokore-iağia nuğamu e tauğanimu mabarari ǵesi, be ǵemu kokore tarimarima mabarari na beğene ǵitaia. ¹⁶ǵemu mağuri ǵobina bono torea, ema ǵemu vevağ-a-riba guruğari loriri bono toreri. Mai veiğ-a maiğeri bono vei-vanağ-i vanağiri. Korana bema moğesi boveini nai, tauğemu bovevağ-a-mağurini ema ǵeseğ-a-ǵi-vinimuni tarimari maki bovağ-a-mağuririni.

Ǵauvei veğabidadama tarimari rekeri ai

5 ¹Tarima baregona ta asi bono kira-feia; senağ-i bono vağ-a-guruğ-a ǵaveğavea tamamu kavana. Marağ-a variğu tu bono vağ-a-guruğari tarikakamu kavana. ²Vavine baregori sinamu kavana bono veiri, ema vavine variğu tobamu kavana bono veiri, ma nuğ-a namo vedaureana ǵesi.

³Vabu ǵereğari kwariğutu moğo nai tu bono gubakauri. ⁴Senağina vabu ta bema ǵia tu ma natuna, o ma tubuna nai tu, ǵia guine tu Barau korana-iağina veiğana ğeri bese nuğanai roğ-o beğene riba-iağia e beğene vağ-a-foforia. Mo tu ğeri bese ǵobiri beğene toreri ema vağ-a-kavari. Moğesina veiğari ai tu tamari e sinari ma tuburi ǵaukari ğeri vekwarâğ-i ǵevağ-a-voi ǵenogoirini. Ma maiğesi veiğari na tu Barau ǵevağ-a-iakuani. ⁵A vabu, ǵereğana moğo asi tau ǵitağ-auna, ǵena tuğamağikau tu Barau ǵenai moğo betoreani. Bogi-lağani beğauğ-auni, Barau benoğiani bene

vaṅga-kavaia ġana. ⁶Senaġi tauġanina vaṅga-vererena moġo veiġana eveiani vabuna tu varau emaseto, enabe roġo maġuri etanuni. ⁷Mai guruġa tu vabu mabarari bono viniri, be ta ġenai rakava ta asi beġene doġaria. ⁸Senaġi bema tarima ta na garagarana, o sikira ġena numa tarimari korikori, ġeri-ġari asi eġwaġwa-raġasini e eġuburini nai, ġia ġena veġabidadama Keriso ġenai tu ekure-toġaiani. Ĝia ġena rakava na tu asi eveġabidadamani tarimana ġena rakava maki evanaġiani.

⁹Vabu ta arana asi bono torea roġo, vabu mabarari arari otorerini bukanai. Senaġina bema ġia ġena maġuri laġanina 60 evanaġiato, ema tau sebona moġo eġaraġoato. ¹⁰Ema ġena veiġa namo lorinai tarimarima na ġeribaiani, e natuna ġobiri etore-ginikaurini, varivari tarimari eġabi-raġerini ġena numai, veaġa o ekalesia tarimari kwakuri eġuriġirini, (moġa anina tu tauġena evetore-riġoni), ġevaġa-midigu midigurini tarimari evaġa-kavarini, ema veiġa namori ai ekokoreni vabuna moġo arana bono torea.

¹¹Senaġi vabu variġuri tu arari asi bono toreri, korana ġeri tuġamaġi rakavari na beġe ġori-kaurini, benamo Keriso ġenana beġe raka-veġitani, benamo ma beġe veġaraġoni. ¹²Benamo metona tauġeri na beġe ġabiani, korana ġeri guruġatore guinena Keriso ġenai ġefitoġaiani lorinai.

¹³Ġubulefi beġe ribaiani ema numa loriri ai beġe raġekau-raġe-kauni. Dia ġubulefi moġo, senaġina beġe mugumuguni, raka-boġeraġe boġeraġe ema asi ġere kiraġiri guruġari beġe kiraġirini. ¹⁴Moġa lorinai au aurani vabu variġuri tu beġene veġaraġo, be naturi beġene vaṅga-ġorari, ema ġeri numa beġene ġita-ġauri, benamo evetari-vinirani iaukana faka ta asi beġene vinia ġita bene ġofaġo-fa-iaġira ġana. ¹⁵Korana vabu tari tu varau Iesu ġena dabara na beġe raka-veġita, benamo Satani murinai ġerakani.

¹⁶Senaġi bema Iesu evaġa-moġonian iavinena ta ġena numai vabu tari ġetanuni, mo vavine na mo vabu bene ġitaġau-ginikauri, be ekalesia iatanai meto asi beġene tore-kaua. Moġesi tu vau ekalesia na tu ġereġari ġetanuni vaburi moġo beġita-ġaurini.

¹⁷Ekalesia ġegħori-kauani tarimari, ekalesia ġauveina ġevei-ginikaurini tarimari, tu boġono gubakau-baregori, ema voiri iatari ai boġono torekau. Mai tu Barau ġena guruġa ġegħobata-iaġirini e ġevevaġa-riba-iaġirini tarimari akiraġirini. ¹⁸Korana Buka Veaġa tu maiġesina ekirani, “Boramakau na widi efanafana-iaġirini nai tu, muruna asi bono barubarua.” Ma ekirani, “Gauvei tarimana ġena ġauvei tu voina bene ġabia, moġesina tu maoro.”

¹⁹Bema tarima ta na ekalesia eġori-kauani tarimana ekiraiani, ġia tu ekerereni nai tu, asi bono seġaġi-viniri, bene iaġo mo, tarima ruarua o toitoi na beġe vaṅga-moġonian iau. ²⁰Ġevei-rakavani tarimari tu ekalesia tarimari ġoирari ai bono vaneri, be tarimarima maki beġene gari.

²¹Barau e Keriso Iesu ema aneru veaġari ġoирari ai au ġoi avaġa-guruġamuni, mai vevaġa-naġi guruġari bono seġaġi-viniri nuġamu

sebonai. Tarima baregori ema garagaramu moō asi bono īabi-raġeri.

²² Gimamu tarima ta tubuanai asi bono torekau-ġarimoġia, tari īgeri veiġa rakavai asi bono vei-rakava, tauġemu lorimu bono vetore, bono namo-vedaurea.

²³ Nanu korikori moō asi bono niu, senaġi wain koturi kota maki bono niu, korana nuġamu bene iarevaia, okeve-kinikini īgutumani bene.

²⁴ Tarimarima tari īgeri rakava tu fofori-ginikau, ma moġeri rakava na īgia tu īgeraga-kwanerini, benamo ġeiaġo-guineni Barau īgena Kota gabuna īgħana. Senaġi tari īgeri rakava tu vekuretoġa, gabivau muriri na ġerakanagi-rakanagi. ²⁵ Moġesina moō veiġa namori maki maġatai foforitaġo. Senaġina veiġa namori tari asi ġefofori-ġariġarini dagarari tu vekuretoġa moō asi beġe tanuni, senaġi beġea foforini.

6 ¹Tuġunaġi ġeiaġo-vinini tarimari na īgeri baregona tu beġene gubakaua ema īgena veġorikau gaburenai beġene tanu. Moġesina beġe veini nai tu, īgeri baregona na Barau arana ema īgħita īgera vevaġa-riba iatari ai guruġa rakavari asi bekiraġini. ²Bema tuġunaġi ġeiaġo-vinini tarimari īgeri baregori tu Iesu īevaġa-moġoniani tarimari nai tu, maiġesi asi beġene tuġamaġi, “Mai tu au tarikakagu, be garona asi naseġaġia e asi nagubakaua.” Asiġina! Ĝia tu maiġesi neġi beġene vei, īgeri baregori īgeri vetuġunaġi misikose mabarari beġene iaġovini-ginikau. Korana īgia īgeri ġauwei īgena namo tu īgeri baregori, Iesu īevaġa-moġoniani tarimari, na beġe ġabiani; moġeri tu īgia ġatari namori.

Vevaġa-riba ġofaġofa ema farefare moġoniri

Maiġeri dagara īgia bono vaġa-ribari ema bono launaġi-iaġiri. ³Bema tarima ta vevaġa-riba gofaġofari bevevaġa-riba iaġirini, ema īgena vevaġa-riba īgħita īgera Vereġauka Iesu Keriso īgena guruġa moġonina ġesi asi besebonani, ma Barau īgena maġuri asi bevaġa-ribarani, ⁴ġia tu veiavi tarimana, ema dagara ta asi etuġa-maġi-fakaiani. Ĝia tu vedanaġi irauirauri beveini, ema Barau īgena guruġa behevane-iaġirini. Moġeri na tu mama, vevane, guruġa rakavari, tarimarima īgeri ai vevaġa-däga tuġa-maġiri rakavari beġe vaġa-ġorarini, ⁵ema vanaqivanagi veġareveġġare maki asi ġedokoni. Moġesina ġeveini tarimari īgeri tuġamaġi tu rakava kwaikwai, ema guruġa moġonina na ġeraka-veġitato; ġia mataboru ġetuġamaġini, Barau korana-iaġina tu farefare īgħutuma bodoġarini dabbarana.

⁶ Moġoni, Barau ġekorana-iaġiani, ema farefare voġori na ma asi ġeiaġoni tarimari tu farefare īgħutuma lelevaġiri beġe ġoitaġoni. ⁷Korana dagara ta tanobara īgħana asi taġabi-iaġomaiato, ema dagara ta maki tanobara na asi bita ġabi-iaġoani, asiġina! ⁸Moġa lorinai, bema īgħita ma ġara ġaniġani e ma ġera dabuġa nai tu, bitana kira, maiġeri tu ilaila ġemai. ⁹Tarimarima deikara ġeurani farefare īgħutuma lelevaġi beġene

doğarı ġetoni tarimari tu veribaġani na eġabirini, ġeri ura babori ema ura rakavari na evaġa-daġa-raġerini, monana einu-riġorini rakava ġana ema karava gabuna ġana. ¹⁰Korana moni uravinina tu rakava mabarari lamuna. Tarimarima tari moni ġeuravini-baregoani tu Iesu ġabi-dadama-vinina na ġeraka-veġitato, ema nuġa midigumidigu vovoka na nuġari egwanurini.

Paulo ġena vevaġa-riba guruġari Timoteo ġenai

¹¹Senaġi ġoi, Barau ġena tarima, moġeri dagara mabarari bono raga-kwaneri! Benamo veiġa iobukaiobukari, Barau korana-iaġina, veġabidadama, veuravini, vevaġa-gwaġiġi, nuġa manau bono vetauri ma kokoremu ġesi. ¹²Veġabidadama veterinai bono kokore. Maġuri vanagħivanaġi bono ġabi-taria, korana mai maġuri uranai tu Barau na ġoi maki ekeamuto, tarimarima ġutuma ġoirari ai ġemu veġabidadama okiraġi-foforiato ġaronai.

¹³Barau na dagara mabarari maġuri evinirini, ema Keriso Iesu Pontio Pilato ġoiranai evevarifiuto tu guruġa namona ekiraġiato. Mai Barau e Keriso Iesu ġoirari ai ġoi avaġa-naġimuni: ¹⁴Mai taravatu guruġari mabarari bono korana-iaġiri nuġamu asi vetoukauna ta ġesi ema kerere ta ġemu ai maki asiġina, roroġoto moġo, bene iaġo mo, ġita ġera Vereġauka Iesu Keriso ġena iaġoma ġarona. ¹⁵Barau tauġena ġena ġaro korikori beraġasini ai vau, Iesu Keriso beforini. Barau ġereġana moġo Vere namo ved Aureana, Veġitaġau Tarimana sebona kwarigutu tu, kini ġeri Kini ema vere ġeri Vere. ¹⁶Giä moġo ġereġana etanu-vanaġi vanagi; giä tu mama barego lelevaġina nuġanai etanuni, moġa lorinai ta na asi beraka-kaviani riba; giä tu ta na asi eġitaiato ema ta na asi beġitaiani riba. Giä ġenai vegubakau ema seġuka bene tanu mo vanagħivanaġi. Amen.

¹⁷Farefare ġutuma tarimari mai tanobarai bono kirari, asi beġene veiavi, tanobara farefareri ġeri ai ġeri tuġamaġi-dadamaġi asi beġene torea, korana moġeri mabarari beġe korini, senaġi Barau ġenai beġene vetuġamaġikau; giä na dagara namori ġutuma evinirani ġera verere ġari. ¹⁸Bono kirari, veiġa namori beġene vei, veiġa namori ġeri farefare namori ai beġene vaġa-iaġori. Veġabiraġe tarimari ai beġene iaġo ema ġeri farefare tarima tari maki kota beġene viniri ma verereri ġesi. ¹⁹Mo dabbarai giä ġeri farefare namori beġe vaġa-vegogo-torerini ġoirari ġarori ġana, ema maġuri korikori beġe ġabiani.

²⁰Timoteo, Barau na evinimuto guruġari bono ġabi-tariri, guruġa rakavari e guruġa babori ema iaunega ġofaġofari vevaneri ai asi bono raka-toġa. Tarima tari na mo iaunega ġekiraġirini, “Riba”. Mo tu ġegofaġofani. ²¹Tarimarima tari na mo “Riba” ġetoni moġa ġeġabi-raġerito, benamo ġeri veġabidadama Iesu ġenai ġeiaġuiato.

Barau ġena namo e varevare-bara ġomi ġemi ai bene tanu.